

Zinvolle daginvulling als fundament voor herstel in de langdurige GGZ

Perspectieven op het thema

Guus Wulms, Gz- psycholoog

Marjan Hoogendijk, FED

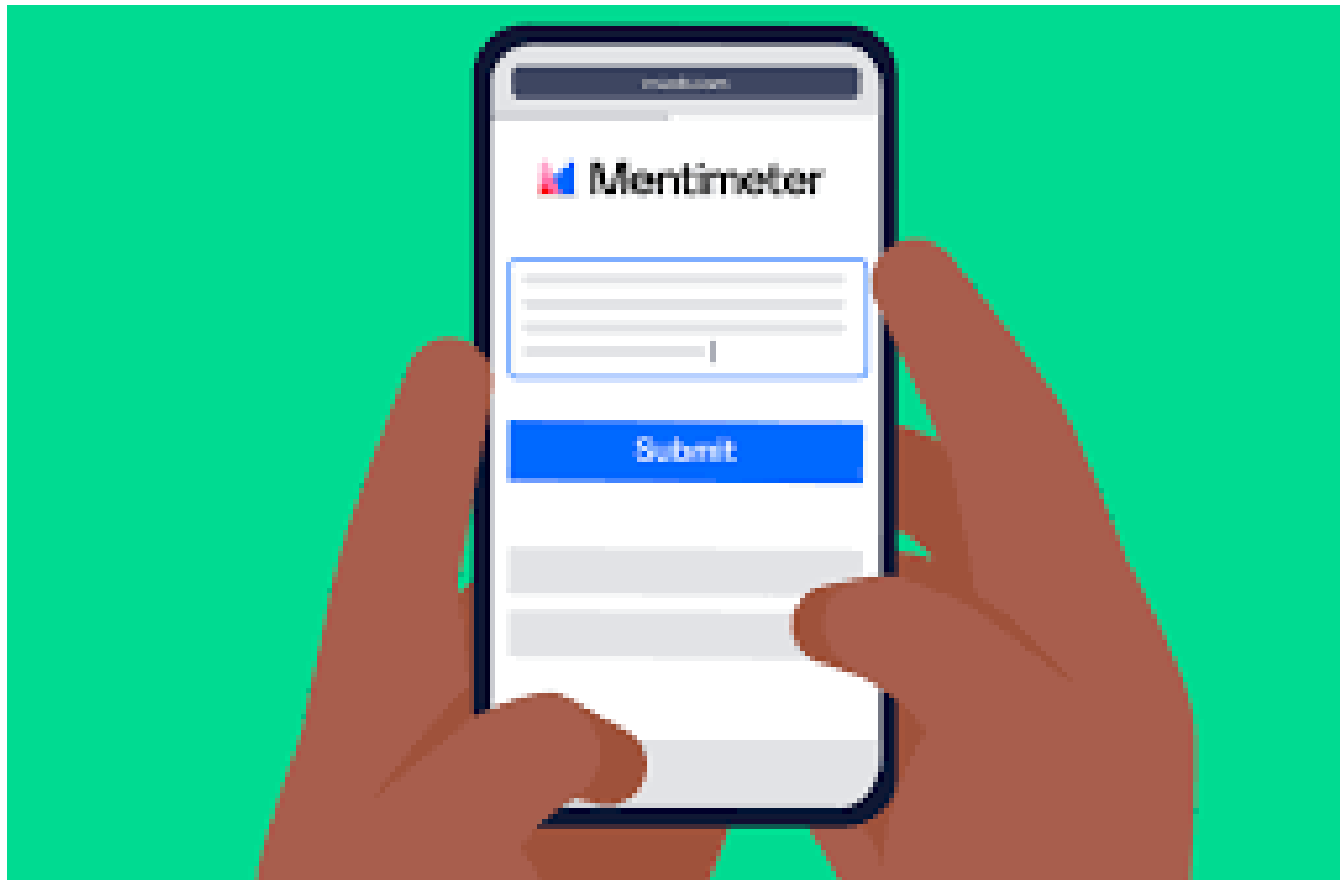
Mieke van Boxtel, VS

Feinier van Rykel

Dialogoog over betekenisvolle en zinvolle daginvulling

Pak je telefoon erbij!

menti.com
8842 3910

Participant counter

drie perspectieven op zinvolle daginvulling

Drie perspectieven dialoog

De workshop start met een dialoog tussen professioneel, ervarings- en naastenperspectief en organisatie- en systeemniveau.

Zinvolle daginvulling betekenis

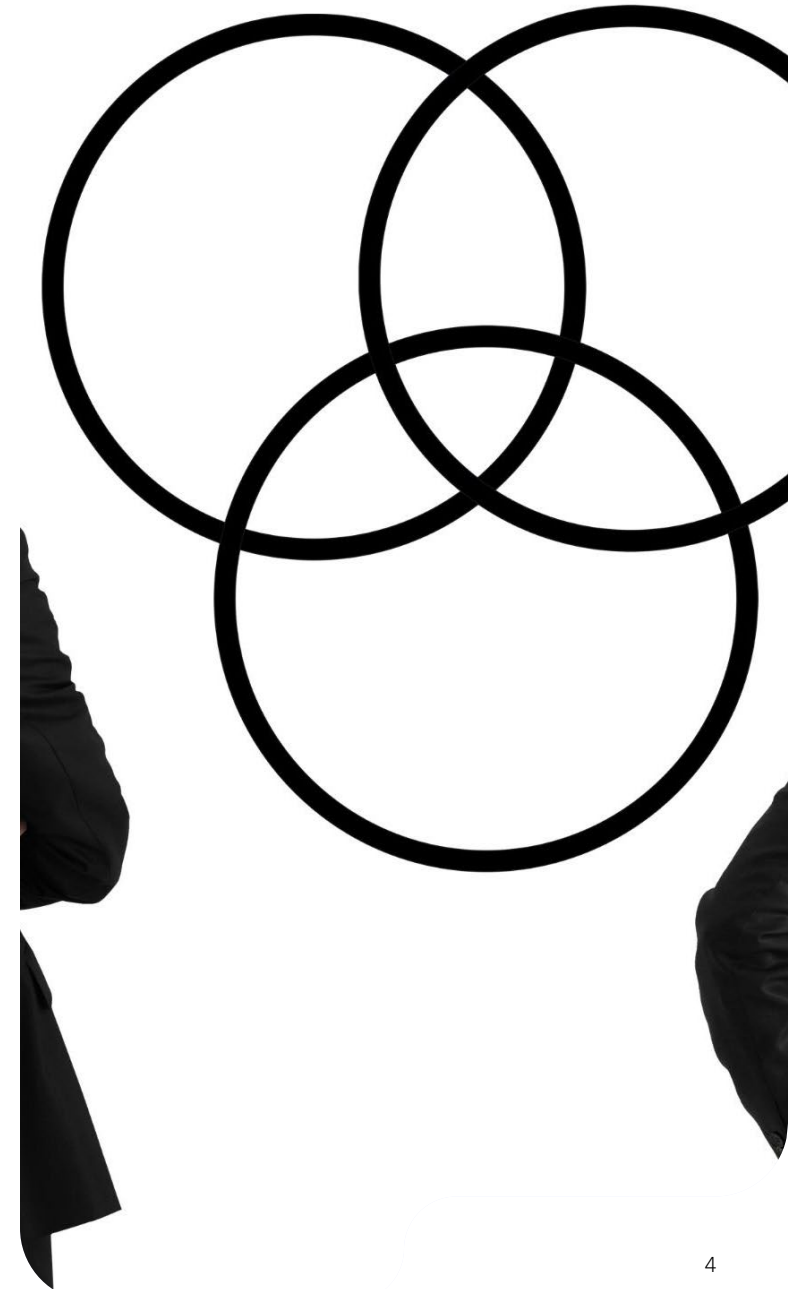
Zinvolle daginvulling raakt direct aan dagelijkse ervaring binnen klinische zorg en het zoeken naar balans door professionals.

Ervaring van cliënten en naasten

Cliënten en naasten willen gezien worden als mens met een identiteit voorbij diagnose of opname.

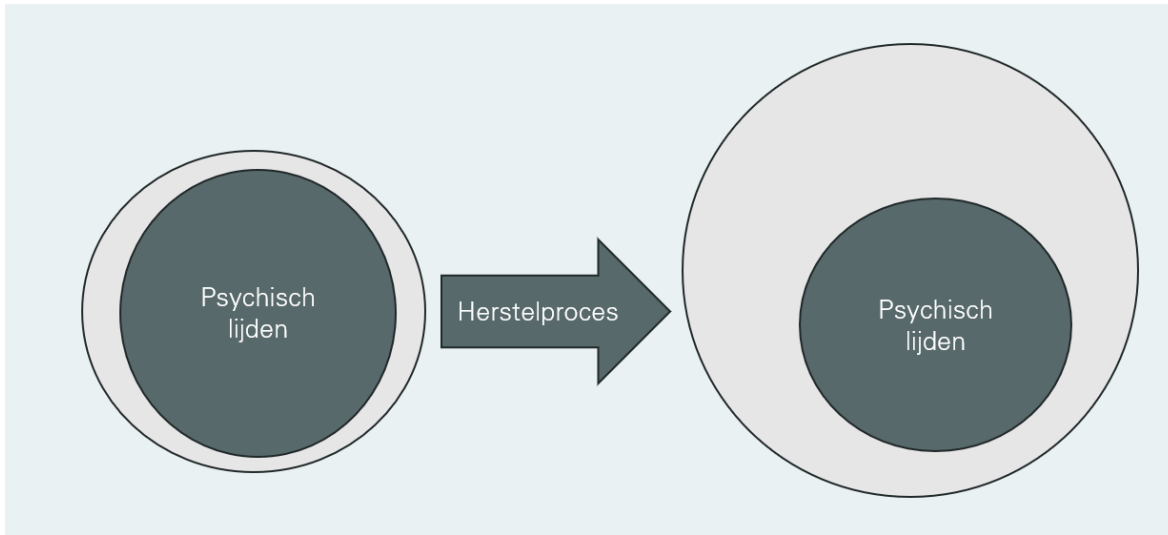
Organisatie en systeeminvloed

Kaders, routines en denkmodellen op organisatieniveau bepalen mogelijkheden en beperkingen in zinvolle daginvulling.

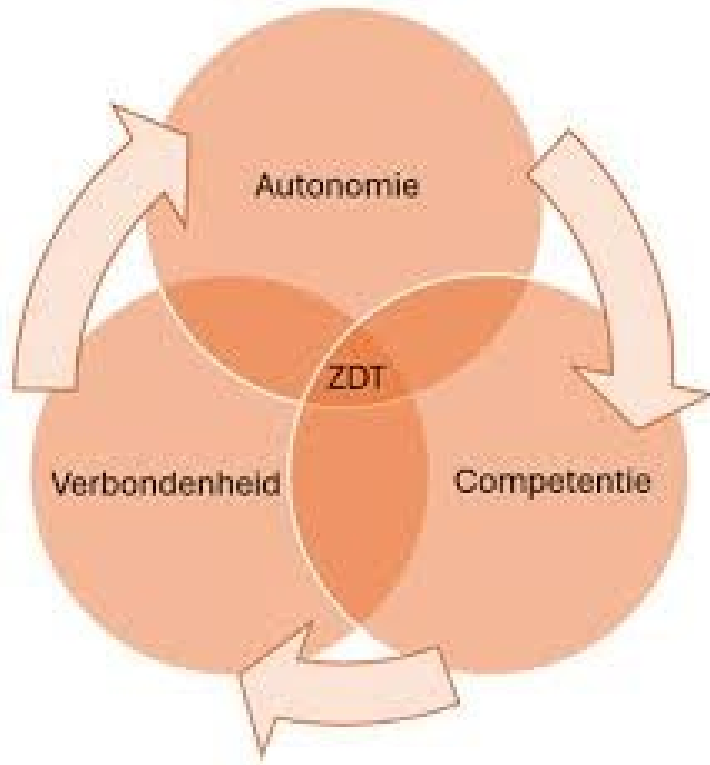
Wanneer heb jij zin in jouw dag?

Ervaringskennis centraal

1. **Overleven in de storm:** coping mechanismes (vluchten, vechten, bevriezen), blijven ademen, voor jezelf blijven zorgen, slapen, steun zoeken voor de ander, steun zoeken voor jezelf, aanwezig zijn bij traumatiserende situaties, niet weten, niet begrijpen, diepe geraaktheid, ruimte maken voor de chaos, tijd maken, tijd krijgen (van je werk), bij je vrienden, familie.
2. **Je draai vinden in de (mantel)zorg :** leerproces, psycho-educatie, communiceren (LEAP), ondertitelen, grenzen stellen, geweldloos verzet, verdragen, steunsysteem, de zorgjungle, samenwerken met de professionele zorg,
3. **Vertrouwen (her)vinden in de relatie :** wederkerigheid, betekenis geven aan wat er is gebeurd, afstand en nabijheid, schuld en schaamte, erkenning en waardering, behoeften en gevoelens, individualiteit en relatie.
4. **Betekenis geven aan de ervaring :** winst en verlies, rouw en verdriet, trauma-sporen, trauma-elastieken, trauma-talenten, intergenerationele thema's, maatschappelijke thema's,

Onderliggende behoeften: waarom is dit zo belangrijk?

Fundamentele menselijke behoeften

Autonomie, verbondenheid en competentie vormen de basis voor zinvolle daginvulling en menswaardig bestaan.

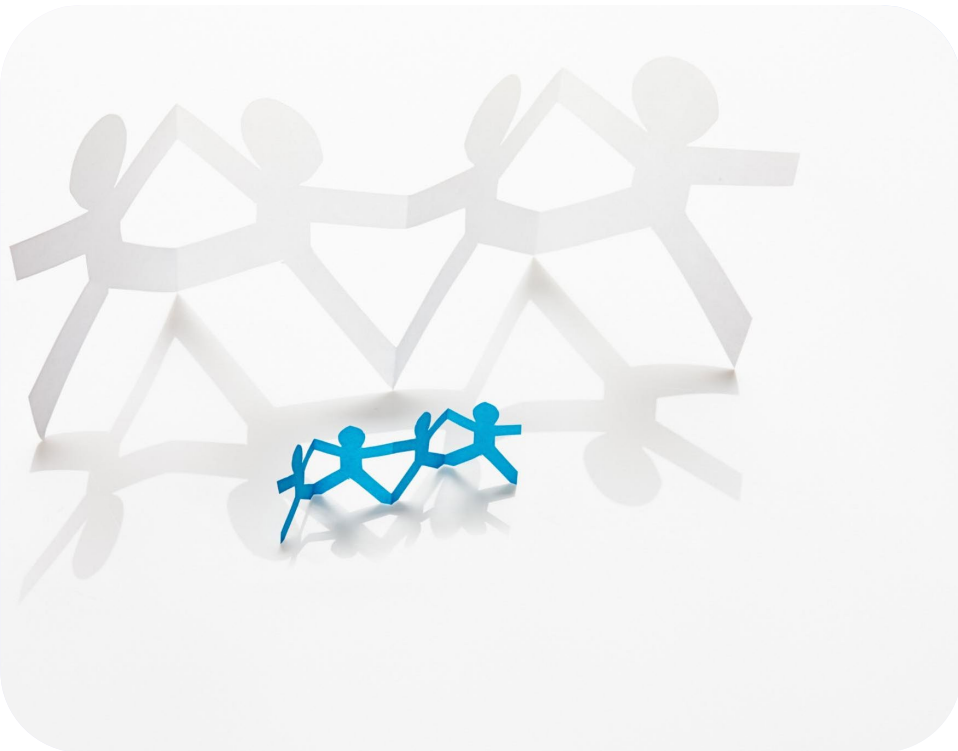
Uitdagingen in klinische GGZ

Regels en risicodenken zetten druk op deze behoeften, waardoor herstel en welbevinden bedreigd worden. Behoeften als onderdeel van behandeling is essentieel.

Belang van erkenning en steun

Tegemoet komen aan menselijke behoeften draagt bij aan herstel en vermindert probleemgedrag en demoralisatie. Het geeft perspectief aan client, naasten en professional.

Waarom zinvolle daginvulling cruciaal is voor herstel

Herstel voorbij symptoomvermindering

Herstel omvat het hervinden van betekenis, identiteit en perspectief naast het verminderen van symptomen.

Structuur en ritme in het leven

Zinvolle daginvulling biedt structuur, ritme en relaties, wat houvast geeft in tijden van onzekerheid en angst..

Versterking van eigenwaarde

Mensen ervaren meer eigenwaarde doordat ze iets kunnen bijdragen of kunnen iets betekenen voor een ander (hoe klein dan ook).

Doorbreken van isolement

Samen activiteiten ondernemen bevordert verbondenheid en doorbreekt eenzaamheid en isolement.

De specifieke context van langdurige klinische zorg

Context van langdurige zorg

Langdurige klinische GGZ kent vaak langdurig verblijf en weggevallen maatschappelijke rollen.

Uitdagingen bij daginvulling

Risico's op passiviteit en demoralisatie door zorgmomenten en protocollen zijn groot.

Balanceren tussen beschermen en stimuleren

Professionals zoeken dagelijks balans tussen veiligheid waarborgen en cliënten stimuleren.

Afdeling als leefwereld

De behandelafdeling fungeert als leefwereld, wat nieuwe perspectieven op daginvulling biedt.

Gevolgen van het ontbreken van zinvolle daginvulling

Impact op cliënten

Cliënten ervaren leegte, eenzaamheid en toename van probleemgedrag door gebrek aan zinvolle daginvulling.

Effect op naasten

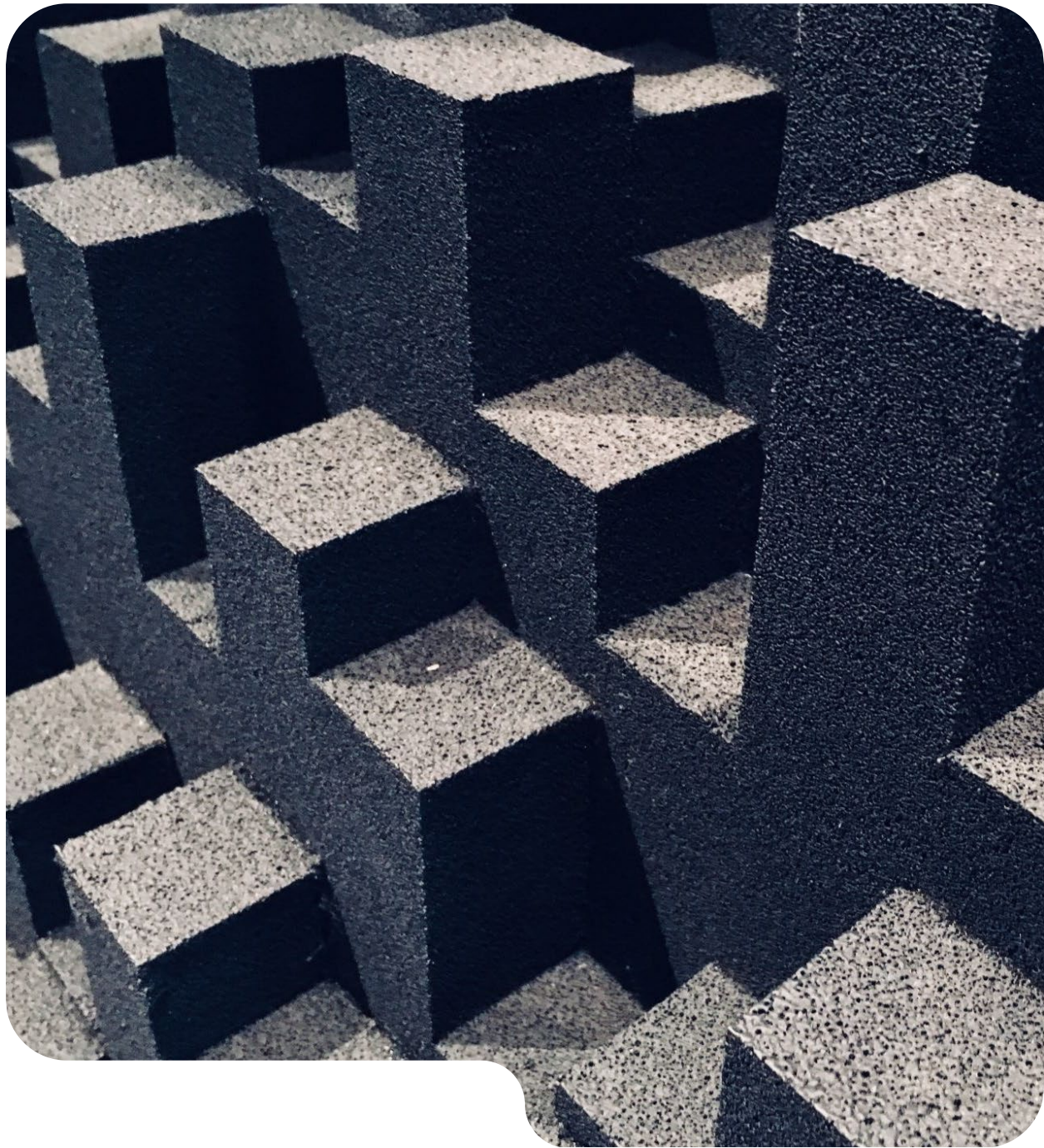
Naasten voelen machteloosheid en verdriet door het terugtrekken van hun familielid.

Uitdagingen voor professionals

Professionals ervaren meer spanningen en handelingsverlegenheid door het ontbreken van structuur en daginvulling.

Organisatorische gevolgen

Zonder zinvolle daginvulling neemt de verblijfsduur toe en wordt de zorgzwaarte hoger.

Paradoxen, dilemma's en kernboodschappen

De paradox: iedereen vindt het belangrijk, maar het lukt niet

Belang versus uitvoering

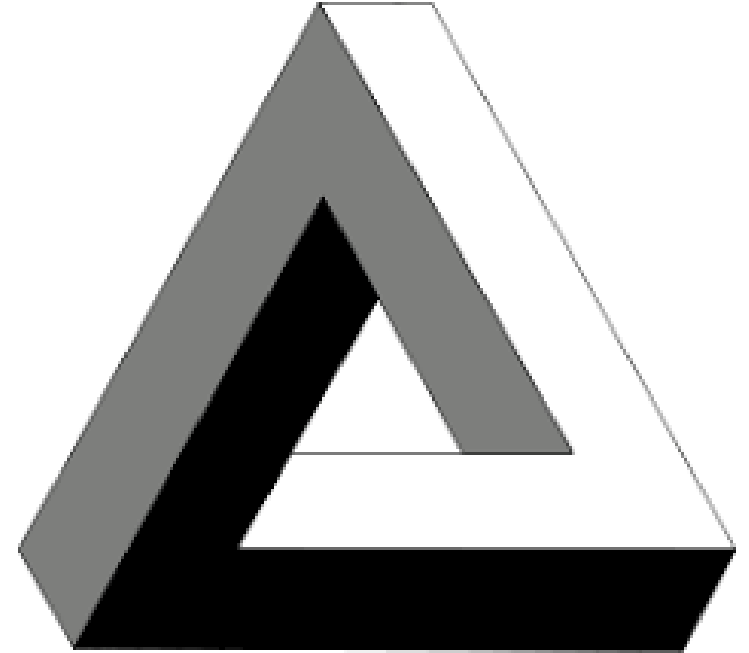
Iedereen erkent het belang van zinvolle daginvulling, maar in de praktijk komt het vaak niet goed van de grond.

Beperkte middelen en ondersteuning

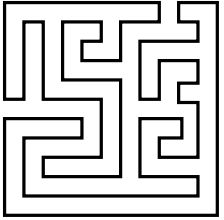
Professionals ervaren onvoldoende tijd, ruimte en ondersteuning om zinvolle daginvulling integraal uit te voeren.

Kloof tussen visie en praktijk

De discrepantie tussen beleidsvisies en dagelijkse praktijk veroorzaakt frustratie en het gevoel tekort te schieten.

Dagelijkse dilemma's en spanningsvelden in het werk

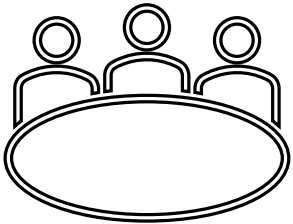
Complexe dilemma's in zorg

Professionals ervaren voortdurend spanningsvelden zoals autonomie versus activeren zonder eenduidige antwoorden.

Vervagende rollen en verantwoordelijkheden

Het onderscheid tussen wonen en behandelen vervaagt, wat vragen oproept over rollen in langdurige zorg.

Benoem en erken dilemma's , wat ruimte creëert voor dialoog!

Take home

Herkenning en erkenning

Het belang van zinvolle dagbesteding. Zonder zinvolle dagbesteding geen herstel.

Verschillende perspectieven

Behandelaren, cliënten en naasten

Aan de slag

Denk groot, doe klein! Het gewone bijzonder en het bijzondere gewoon!

- Reflecteer regelmatig en eenvoudig op 'een zinvolle dag'. (met client, met elkaar, in de triade, in de groep etc.)
- Stel de goede vragen. Hoe ziet jouw dag/leven er uit als het goed met je gaat? Was vandaag voor jou een goede dag? Waarom wel, waarom niet? Etc.
- Maak groter wat goed gaat. Hoe kunnen we dit vaker doen?
- Betrek naasten op een organische, laagdrempelige manier. Wat betekent het verblijf van ... voor jullie. Wat doe je graag? Op welke manier zou jij graag betrokken zijn? Hoe kunnen we jou/ jullie ondersteunen om zinvolle momenten te ervaren met ...?

DANK voor jullie aandacht en jullie reflecties!

Interesse om te participeren in een actiegericht onderzoeksproject met begeleide implementatie?

Meer weten?

Stringer, B., Wulms, G., Boot, E., van der Weerd, S., & de Koning, M. B. (2024). Handelingsperspectieven voor een zinvolle daginvulling bij ernstig probleemgedrag. Tijdschrift voor Psychiatrie, 66(5), 244-245.

Contact:

mboxtel@kcphrenos.nl

mh.hoogendijk@reiniervanarkel.nl

guuswulms@gmail.com